

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Jana Passera a JUDr. Petra Průchy v právní věci navrhovatelky: **vláda** se sídlem nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1, zastoupená JUDr. Václavem Henychem, vrchním ředitelem Sekce archivnictví a všeobecné správy Ministerstva vnitra, Náměstí Hrdinů 3, Praha 4, proti odpůrci: **politické hnutí Nestraníci**, se sídlem K. H. Borovského 672, Choceň, o návrhu na pozastavení činnosti politického hnutí,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Návrh na pozastavení činnosti politického hnutí Nestraníci **se zamítá.**

III. Odpůrci **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vláda České republiky (dále jen „navrhovatel“) podala dne 23. 12. 2008 u Nejvyššího správního soudu návrh na pozastavení činnosti politického hnutí Nestraníci (dále jen „odpůrce“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických

stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o politických stranách“). Navrhovatel odůvodnil návrh tím, že odpůrce opakovaně nesplnil zákonnou povinnost předložit Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávu v úplnosti stanovené zákonem, což vyplývá z usnesení Poslanecké sněmovny č. 295 ze 14. schůze konané dne 27. 4. 2007 ve vztahu k roku 2006 a z usnesení Poslanecké sněmovny č. 777 z 30. schůze konané dne 30. 4. 2008 ve vztahu k roku 2007. Odpůrce tedy nesplnil povinnost řádně předložit výroční finanční zprávy za roky 2006 a 2007, a proto lze mít za to, že činnost odpůrce není v souladu s § 4 písm. a) zákona o politických stranách, podle něhož nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu.

Odpůrce k návrhu ve vyjádření ze dne 12. 1. 2009 uvedl, že v řádném termínu předložil Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávy za roky 2006 a 2007, nicméně opomněl přiložit zprávu auditora. Nicméně toto pochybení odpůrce podle svých slov napravil, neboť dne 21. 11. 2008 odeslal Poslanecké sněmovně chybějící zprávy nezávislého auditora ověřující účetní závěrku za rok 2006 i za rok 2007. K datu podání návrhu již tedy byly chybějící dokumenty doplněny, a tudíž podle odpůrce pominul důvod k pozastavení činnosti hnutí. V příloze k vyjádření ze dne 12. 1. 2009 odpůrce zaslal zdejšímu soudu kopie zpráv nezávislého auditora ověřující účetní uzávěrku za rok 2006 i za rok 2007.

Podle ustanovení § 94 odst. 2 s. ř. s. je návrh na rozpuštění nebo pozastavení činnosti politické strany a hnutí nepřípustný, byl-li podán v době, o níž zvláštní zákon stanoví, že v ní nelze činnost politické strany nebo politického hnutí pozastavit nebo je rozpustit. Byl-li však návrh podán předtím, soud řízení na tuto dobu přeruší. Prezident republiky rozhodnutím ze dne 10. 2. 2009 vyhlásil volby do Evropského parlamentu a stanovil jejich konání na dny 5. a 6. 6. 2009. Nejvyšší správní soud proto v souladu se svou prejudikaturou (viz např. usnesení ze dne 11. 4. 2004, č. j. Pst 12/2003 - 31, publ. pod č. 217/2004 Sb. NSS) řízení o návrhu na rozpuštění odpůrce usnesením ze dne 16. 3. 2009, č. j. Pst 12/2008 - 65, přerušil s tím, že v tomto řízení bude pokračovat po desátém dni od konce voleb do Evropského parlamentu, tzn. po 16. 6. 2009. Jelikož tato lhůta uplynula a v mezidobí nebyly vyhlášeny jiné volby, důvody přerušení řízení pominuly a zdejší soud výrokem I. tohoto rozsudku rozhodl, že se v řízení pokračuje.

Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť navrhovatel s tímto postupem výslovně souhlasil a odpůrce se k záměru soudu projednat věc bez nařízení jednání v zákonem stanovené lhůtě nevyjádřil, má se tedy za to, že souhlas byl rovněž udělen (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Z obsahu spisu zdejší soud konstatuje, že podle výše citovaného usnesení Poslanecké sněmovny č. 295 ze 14. schůze konané dne 27. 4. 2007 předložil odpůrce neúplnou výroční finanční zprávu za rok 2006, a podle rovněž výše citovaného usnesení Poslanecké sněmovny č. 777 z 30. schůze konané dne 30. 4. 2008 předložil neúplnou výroční finanční zprávu i za rok 2007. V příloze k vyjádření ze dne 12. 1. 2009 odpůrce zaslal zdejšímu soudu kopie zpráv nezávislého auditora ověřující účetní závěrku za rok 2006 i za rok 2007.

Z přípisu Ing. M. H., tajemnice kontrolního výboru Poslanecké sněmovny PČR ze dne 10. 6. 2009, č. j. KV/9. 6. 09/06380/0268/151H, dále plyne, že odpůrce doplnil své

výroční zprávy za roky 2006 a 2007 o chybějící náležitosti. Dále tento přípis odkazuje na usnesení Poslanecké sněmovny č. 1222 z 56. schůze konané dne 15. 5. 2009, v němž se konstatuje, že výroční finanční zprávy odpůrce za roky 2006 a 2007 jsou po doplnění úplné.

Z § 18 odst. 1 zákona o politických stranách vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod body a) až e) tohoto ustanovení. Podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže jejich činnost je v rozporu s § 1 až 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 nebo se stanovami.

Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky.

O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého soudního řádu správního. Podle ustanovení § 96 s. ř. s. rozhoduje o návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí soud podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu.

Na základě výše uvedených skutečností a podle výsledku provedených zjištění Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podaný návrh není důvodný.

Z údajů obsažených ve spise (konkrétně z citovaných usnesení Poslanecké sněmovny č. 295 ze dne 27. 4. 2007 a č. 777 ze dne 30. 4. 2008) je patrno, že odpůrce nesplnil zákonem uložené povinnosti, když opakovaně v zákonem stanoveném termínu nepředložil příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, úplné výroční finanční zprávy za rok 2006 a 2007 a nesplnil tak zákonnou povinnost stanovenou v ustanovení § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany či hnutí.

Soud nicméně vycházel z ustanovení § 96 s. ř. s., podle něhož o návrhu na pozastavení činnosti politické strany či hnutí rozhoduje soud podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu. Primárním smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany či hnutí je totiž vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění strany či hnutí. Za situace, kdy politická strana či hnutí po podání návrhu na pozastavení činnosti svým aktivním jednáním vadný stav sama napraví dříve, než soud o návrhu rozhodne, odpadnou právní důvody pro pozastavení. Opačný výklad by odporoval samotnému smyslu a účelu tohoto právního institutu.

Podle judikatury Nejvyšší správní soudu „[n]*a této skutečnosti nic nemění ani to ... že se zatím Poslanecká sněmovna PČR shora zmíněným doplněním výročních finančních zpráv nezabývala a že nekonstatovala jejich úplnost. Jak totiž zdejší soud uvedl již v rozsudku ze dne*

22. 7. 2004, č. j. Pst 12/2003 - 48 (in: č. 348/2004 Sb. NSS), z dikce zákona je zřejmé, že výroční finanční zprávy jsou Poslanecké sněmovně předkládány „k informaci" a slouží zejména k naplnění principu transparentnosti financování politických stran jakožto základních prvků, na kterých je založen celý politický systém (čl. 5 Ústavy ČR). Význam usnesení Poslanecké sněmovny o tom, že strana odstranila protizákonný stav, je dán v případě, kdy již došlo k pravomocnému pozastavení činnosti této strany a kdy tímto usnesením byla stanovená povinnost Poslaneckou sněmovnou uznána za splněnou. Tímto rozhodnutím se činnost strany považuje za řádně obnovenou (§ 14 odst. 3 zákona o politických stranách). V případě, kdy k pozastavení činnosti nedošlo a byl v tomto směru toliko podán příslušný návrh, takovýto význam usnesení Poslanecké sněmovny nemá a není důvodné, aby soud vyčkával schválení tohoto usnesení, tzn. aby fakticky podmiňoval rozhodnutí ve věci předmětným rozhodnutím Poslanecké sněmovny. Pro takový postup není dána zákonná opora a nebyl by ani v souladu s účelem zákona. O tom svědčí kupř. ustanovení § 20a odst. 2 písm. c) zákona o politických stranách, podle něhož výplatu příspěvku na činnost Ministerstvo financí pozastaví, jestliže „byla podána žaloba podle § 15". Je tedy zřejmé, že již samotné podání návrhu na pozastavení činnosti politické strany může v konkrétním případě pro dotčenou stranu představovat významný zásah do její činnosti a je proto nanejvýš důležité o těchto návrzích rozhodovat bez zbytečného odkladu. Vyčkávání na příslušné rozhodnutí Poslanecké sněmovny by takovýto zbytečný odklad mohlo představovat, přičemž tuto otázku je navíc nutno vidět i v ústavním kontextu dělby státní moci, kdy je zásadně nevhodné, aby nezávislý soudní orgán de facto podmiňoval svoje rozhodnutí předchozím vydáním rozhodnutí orgánu moci zákonodárné." (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2008, č. j. Pst 39/2007 - 82).

V projednávaném případě se však v mezidobí Poslanecká sněmovna dokonce doplněním výročních finančních zpráv odpůrce za roky 2006 a 2007 zabývala a konstatovala jejich úplnost (viz usnesení Poslanecké sněmovny č. 1222 z 56. schůze konané dne 15. 5. 2009). Nejvyšší správní soud proto návrh vlády na pozastavení činnosti politického hnutí Nestraníci jako nedůvodný zamítl.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Navrhovatel nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Odpůrci, který byl v řízení úspěšný, žádné náklady dle obsahu spisu nevznikly (ani je nepožadoval), tudíž mu soud nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je přípustná obnova řízení za podmínek uvedených v § 111 a násl. s. ř. s. Návrh na obnovu řízení lze podat k Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy ten, kdo obnovu řízení navrhuje, se dozvěděl o důvodu obnovy. Po třech letech od právní moci napadeného rozhodnutí však může být návrh podán jen tehdy, jestliže byl zrušen trestní rozsudek, jímž byl soud při svém rozhodování vázán.

V Brně dne 24. června 2009

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu